

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN
CENTRUM FÖR EUROPASTUDIER (CES)

MÄNNISKOHANDEL FÖR SEXUELLA ÄNDAMÅL: EN SÄKERHETSFRÅGA?

En kvalitativ idéanalys avseende Europeiska unionens och Sveriges regerings förhållningssätt

Författare: Klara Sigmundsson

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2020
Handledare:	Ester Herlin-Karnell

Abstract

This thesis constitutes an idea analysis of sex trafficking as a security issue. The question is if the European union and Swedish government adopt a traditional state-centered perspective or an individual-centered perspective in the security dimension. The analysis is mainly based on Lobasz's theoretical framework and the two ideal types, and they are used to analyze how the Swedish government and European union outline the security referent, security threat and finally the policy focus. The aim is to identify which attitude prevails in the material regarding sex trafficking as a security issue and report if there exist significant differences. The problem is based on the fact that member states and other actors want to handle this complex crime in different ways, which make a solution more difficult when the problem may not interpret in the same way. In summary, the conclusion is that neither Sweden nor the EU assumes only one of the perspectives and there are many similarities between these two. However, there is a difference between the extent to which perspective is present in the material regarding security referent, security threat and policy focus.

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2020
Handledare:	Ester Herlin-Karnell Människohandel för sexuella ändamål, EU, Sverige, säkerhetsdimension, idealtyper, idéanalys
Nyckelord:	Sex trafficking, EU, Sweden, security dimension, ideal types, idea analysis
Antal ord:	10 226

Innehållsförteckning

1. INLEDNING OCH PROBLEMFÖRMULERING	4
1.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	5
1.2 DEFINITIONER	6
1.3 DISPOSITION	7
2. TEORI OCH TIDIGARE FORSKNING	8
2.1 MÄNNISKOHANDEL FÖR SEXUELLA ÄNDAMÅL SOM FÖRETEELSE	8
2.2 SÄKERHETSDIMENSIONEN	9
2.2.1 <i>Det statscentrerade perspektivet</i>	10
2.2.2 <i>Det individcentrerade perspektivet</i>	11
2.3 MÄNNISKOHANDEL FÖR SEXUELLA ÄNDAMÅL SOM SÄKERHETSFRÅGA	12
2.3.1 <i>Lobasz två idealtyper</i>	13
3. METOD OCH MATERIAL	16
3.1 METOD	16
3.1.1 <i>Idealtyper som analysverktyg</i>	16
3.2 MATERIAL	17
3.2.1 <i>Europeiska unionen</i>	19
3.2.2 <i>Sveriges regering</i>	19
3.3 ANALYSSCHEMA UTIFRÅN DE TEORETISKA IDEALTYPEN	19
3.4 METOD & MATERIALDISKUSSION	21
4. RESULTAT	23
4.1 REFERENSOBJEKTET FÖR SÄKERHET	23
4.2 SÄKERHETSHOTET	24
4.3 FOKUSOMRÅDEN FÖR POLICYARBETET	25
4.4 ANALYS OCH RESULTATFIGUR	28
5. SLUTSATSER OCH DISKUSSION	32
5.2 AVSLUTANDE DISKUSSION	34
REFERENSLISTA	36

1. Inledning och problemformulering

Människohandeln kan uppfattas som nutidens slaveri och är en av de allvarligaste formerna av organiserad brottslighet, dessutom ett av de snabbast ökande brotten i världen. Problematiken med hanteringsarbetet gällande människohandeln är att det är ett gränsöverskridande fenomen som kräver en heltäckande strategi. Det skiljer sig mellan nationers inställning och hantering av människohandel, vilket gör det svårt att synliggöra trender mellan Europeiska unionens medlemsstater. Europeiska unionen har länge arbetat för att motarbeta människohandeln då unionen omfattar både destinationsländer, transitländer och ursprungsländer, samt är 65 procent av offren EU-medborgare. Komplexiteten resulterar i en utmanade uppgift att försöka mäta människohandeln, därav existerar det ett stort antal mörkertal (Eurostat 2014, s. 14). Människohandel omfattar olika former av utnyttjande som exempelvis tvångsarbete, organdonation, tiggeri och sexuella ändamål. Sexuell exploatering inom människohandeln är den mest förekommande människohandeln inom Europa, mellan 60–70 procent av registrerade offer utsätts för sexuellt utnyttjande och 70 procent av offren är kvinnor (Europaparlamentet, 2017). Det här resulterar i valet av avgränsning i denna studie, fokus på människohandel för sexuella ändamål och därmed använda ett teoretiskt ramverk som diskuterats inom denna del av handeln.

År 2000 godkändes det så kallade Palermoprotokollet i en FN-konferens. Medlemsstaterna var skyldiga att kriminalisera människohandeln i enlighet med protokollets definition (FN 2004, s. 42). Två år senare antogs Europeiska unionens råds rambeslut om bekämpande av människohandel, där implementeringen är upp till de enskilda nationerna men rambeslutet är bindande till medlemsstaterna (Dir. 2011/36/EU, s.1). I Sverige infördes en ny lagstiftning som kriminaliserar människohandel för sexuella ändamål och således bidragit till att bekämpa prostitution. Europarådets expertgrupp angående trafficking uppmanar dock Sverige att ytterligare förbättra sitt arbete mot den ökande människohandeln i landet gällande att undersöka och säkerställa, däremot beröms regeringen för den nationella handlingsplanen mot prostitution och människohandel (GRETA 2019, s. 65).

Den här transnationella brottsligheten är en allvarlig kränkning mot de fundamentala rättigheterna och ses som ett hot mot mänskligheten. Inom tidigare forskning för denna brottslighet har frågan om säkerhet börjat diskuteras som ett viktigt angreppssätt på grund av handelns komplexitet, dock inte i en tillräckligt stor utsträckning. Problemet grundas i att medlemsstater och andra aktörer vill hantera brottsligheten på olika sätt och därmed försvåras

ett gemensamt samarbete för lösning när problemet eventuellt inte tolkas på samma sätt. Det finns diverse förhållningssätt gentemot säkerhetsdimensionen och tidigare forskning som synliggör de olika ställningstagande mot vilket perspektiv som är att föredra, och en bakomliggande kontrovers i fråga kan sägas förekomma i diskussionen. Bland annat så synliggör forskaren Lobasz (2009) denna diskussion och menar att det är betydelsefullt att analysera människohandel för sexuella ändamål som säkerhetsfråga, för att komma framåt i forskningen. Gällande svar på frågor om hur människohandeln definieras som en säkerhetsfråga, för vad samt vem innebär det ett hot, kan aktörer uppfatta olika och därmed antas antingen ett statscentrerat- eller individcentrerat perspektiv. Svaren på dessa frågor påverkar politiska beslut samt strategier och därmed förutsätter vilket fokus som sedan tas i policyarbetet.

Ett säkerhetsperspektiv kopplat till staten som referensobjekt för säkerhet har dominerat Sveriges hantering av människohandeln för sexuella ändamål, med ett litet utrymme för ett individcentrerat perspektiv. Det här resonemanget grundas troligtvis på att Sverige som nation drar sig mer mot det traditionella säkerhetsperspektivet på grund av en territoriell integritet hos nationalstaten. Däremot belyser Europeiska unionen mänskliga rättigheter i en hög grad och därför förväntas luta sig mer mot ett individcentrerat säkerhetsperspektiv (Bucken-Knapp et al 2012).

Undersökningen som gjorts i denna uppsats presenterar och jämför hur Sveriges regering samt Europeiska unionen betraktar människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga. En jämförande idéanalys mellan *Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU om förebyggande och bekämpande av människohandel, om skydd av dess offer och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629 och Sveriges regerings första handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål (Skr.2007/08:167)*. Det här materialet har tidigare inte analyserats utifrån det statscentrerade och individcentrerade perspektivet inom säkerhetsdimensionen, vilket synliggör en forskningslucka. Forskningsproblemet är klyftan mellan huruvida hanteringsarbetet mot människohandel för sexuellt utnyttjande är för att säkra staten eller individen.

1.1 Syfte och frågeställningar

De två teoretiska förhållningssätten som framträder i denna uppsats är det statscentrerade och individcentrerade perspektivet. Syftet med uppsatsen är att beskriva vilket förhållningssätt som råder i Sveriges regerings handlingsplan och Europeiska unionens direktiv, därmed jämföra om

det skiljer mellan Sveriges regering och Europeiska unionens angreppssätt gentemot människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga. Denna studie blir av tvärvetenskaplig karaktär eftersom fenomenet blir samhälleligt och statsvetenskapligt relevant att studera. Resultatet bidrar med en ny förståelse i debatten om de två olika angreppssätten och ökad förståelse gällande hanteringsarbetet. De mynnar ut i en preciserad frågeställning som kommer behandlas i denna uppsats.

- Hur framträder likheter och skillnader i hur Sveriges regering och Europeiska unionen behandlar människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga? Hur framkommer det inom säkerhetsdimensionen utifrån ett statscentrerat eller individcentrerat perspektiv?

Delfrågorna som ska ställas till det valda materialet för att kunna besvara uppsatsens huvudfråga lyder:

- Hur formulerar Europeiska unionen och Sveriges regering referensobjektet för säkerhet gällande människohandel för sexuella ändamål?*
- Hur formulerar Europeiska unionen och Sveriges regering säkerhetshotet gällande människohandel för sexuella ändamål?*
- Vilka främsta fokusområden identifieras i Europeiska unionen och Sveriges regerings policyarbete mot människohandel för sexuella ändamål?*

1.2 Definitioner

I denna uppsats är definitionen av *trafficking* den som framförts i Palermoprotokollet (FN 2000). Det här valet av definition på grund av att det empiriska materialet utgår från denna begreppsförklaring, och protokollet är det första övergripande internationella dokument som uppmärksammar människohandel och därmed definierar begreppet. Trafficking är liktydig med människohandeln i denna studie.

“Trafficking in persons shall mean the recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of persons, by mean of the threat or use of force or other forms of coercion, of abduction, of fraud, of deception, of the abuse of power or of a position of vulnerability or the giving receiving of payments or benefits to achieve the constant of a person having control over another person, for the purpose of exploitation. Exploitation shall include, at a minimum, the exploitation of the prostitution of others or other forms of sexual exploitation, forced labor or services, slavery or practices similar to slavery, servitude or the removal of organs”.

Definitionen gällande människohandel för *sexuella ändamål* berör exploatering av tvingad prostitution. Likaså andra former inom exempelvis påtvingad eskorttjänster, gatuprostitution och bordeller. *Prostitution* och handeln inom just sexuella ändamål kan vanligtvis förväxlas. Det är ett tydligt samband mellan termerna, dock behöver inte prostitution alltid förbindas med människohandeln som en grundorsak (Eurostat 2014, s.29) I denna studie belys främst sexuell exploatering inom människohandeln som ett övergripande begrepp, och inte specifikt prostitution.

1.3 Disposition

I kapitel två kommer teori och tidigare forskning redovisas. Först människohandel för sexuella ändamål som företeelse inom Europa och sedan presenteras säkerhetsdimensionen som definierar säkerhetsbegreppet och även de två perspektiven: det statscentrerade och individcentrerade. Människohandel för sexuella ändamål som säkerhetsfråga baserat på tidigare forskning utifrån EU och Sverige framförs därefter. Kapitlet avslutas med Lobasz idealtyper som grundas på de två perspektiven och är denna studies teoretiska ramverk. Efter genomgången av tidigare forskning och teori redovisas uppsatsens metod och material, och fördelar samt nackdelar diskuteras gällande valet. Studiens analyschema grundat på idealtyperna som analysverktyg presenteras sedan i detta kapitel. I resultatdelen framförs ideanalysen på Europeiska unionens direktiv och Sveriges regerings handlingsplan, svaren på frågorna som skall ställas till materialet presenteras i en resultatfigur utifrån studiens analyschema. I det sista kapitlet redogörs slutsatser och en avslutande diskussion kring jämförelsen mellan dokumenten och riktningen mot det ena eller det andra perspektivet utifrån referensobjektet för säkerhet, säkerhetshotet och policyfokus baserat på människohandel för sexuella ändamål.

2. Teori och tidigare forskning

I denna del av uppsatsen kommer tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter redovisas. Först en redogörelse av människohandel för sexuella ändamål som fenomen och sedan beskrivning av säkerhetsdimensionen och de två perspektiven som uppsatsens analys grundas på. Innan Lobasz idealtyper som utgör ramverket för denna studie presenteras, kommer tidigare forskning utifrån människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga framföras, kopplat till EU och Sveriges hanteringsarbete. Forskare berör ofta både det statscentrerade och individcentrerade perspektivet men det skiljer sig mellan vilket som anses vara av främst betydelse.

2.1 Människohandel för sexuella ändamål som företeelse

Människohandeln för sexuella ändamål är en väldigt komplex fråga då forskare har olika angreppssätt på företeelsen. Ämnen som ofta uppges inom tidigare forskning är organiserad brottslighet, migration, prostitution, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Orsakerna till människohandel är mångfasetterad och även brottslighetens konsekvenser. I artikeln *Pathologies of Security Governance: Efforts Against Human Trafficking in Europe* (2007) diskuterar Cornelius Friesendorf människohandelns orsaksmekanismer. ”Economic and social root causes of trafficking include unemployment, poverty, discriminatory practices, a lack of access to education and medical services, and domestic violence” (Friesendorf 2007, s.394). Det är individuellt vad som orsakar att personen faller för människohandeln, däremot är den bakomliggande faktorn ofta kopplat till fattigdom ” (Friesendorf 2007, s.394).

Friesendorf framför likaså att multipel exploatering förekommer, innebärande att individen utnyttjas i två olika syften samtidigt, till exempel både sexuellt och som arbetskraft. Författaren hävdar att det så kallade sexuella slaveriet har bidragit till att trafficking måste vara en väsentlig del av säkerhetsagendan för att brottsligheten ska kunna hanteras på bästa sätt (Friesendorf 2008, s. 382).

Juristen Heli Askola redogör i sin artikel *Violence against Women, Trafficking, and Migration in the European Union* (2007) att individer som faller offer för trafficking är majoriteten kvinnor och flickor. Kvinnorna kan möjligtvis komma från samhällen med misslyckande att respektera kvinnors mänskliga rättigheter, alternativt att de befinner sig i ett stort ekonomiskt behov. Askola hävdar att det är många aktörer som besitter ett ansvar gällande denna brottslighet. Därmed inte bara människohandlarna som exploaterar kvinnorna för sexuella ändamål, utan även regeringar, arbetsgivare och individer inom destinationsländerna som

accepterar diskrimineringen av människor och även själva efterfrågan om människor som skall utnyttjas sexuellt. Människohandeln skapar en dubbel utsatthet för den exploaterade individen, både utifrån staten om offret vistas i landet illegalt och likaså en utsatthet gentemot sexköparen som har ett så kallat järngrepp om offret (Askola 2007, s. 208). Författaren menar dessutom att en ny definition av människohandel för sexuella ändamål bör göras på grund av att Palermoprotokollets definition är för vag och svårt att juridiskt applicera (Askola 2007, s. 211)

Askola belyser även migrationen och kvinnans betydande roll gällande människohandel för sexuella ändamål och redogör problematiken att kvinnor under åren tenderat att betraktas utifrån frågor om irreguljär migration och organiserad brottslighet och att den utsatta individen inte prioriteras (Askola 2007, s. 204). Kopplat till artikeln *Global Human Trafficking Unmasked: A feminist Rights-Based Approach* av Navid Pourmokhtari (2015) beskrivs feministiska kritikens fokusområde angående människohandeln för sexuella ändamål som ett ständigt arbete mellan prostitution, mänskliga rättigheter och globaliseringen (Pourmokhtari 2015, s. 160).

Europeiska unionen har dock börjat utvecklat strategier och lagförslag för att motverka människohandeln kopplat till kvinnans mer utsatta position men Askola menas att det krävs ytterligare förbättring (Askola 2007, s. 213). Sarah Krieg redovisar i artikeln *Trafficking in Human Beings: The EU Approach between Border Control, Law Enforcement and Human Rights* (2009) Europeiska unionens tillvägagångsätt mot människohandeln när det gäller representation av problemet, och därmed vilket policyfokus som skall tas utifrån det valda teoretiska perspektivet. Genom Carrol Bacchis metod gällande policyanalys belyser Krieg (2009) att individernas mänskliga rättigheter och värdighet framställs i materialet och att EU:s strategi gynnar begränsningen av irreguljär migration. Emellertid har upplägget även inverkan på könsstereotyper som även resulterar i fördomar om migranter och migrationsprocesser (Krieg 2009, s. 790).

2.2 Säkerhetsdimensionen

Det existerar olika teoretiska uppfattningar gällande innebörden av ett *säkerhetshot* samt hur *referensobjektet* för säkerhet bör definieras. Därmed även vilken *policyfokus* som ska tas och vad skall skyddas av säkerhetspolitiken. Det förekommer olika nivåer av analys utifrån säkerhetsdimensionen och ett debatterat ämne är huruvida referensobjektet för säkerhet ska fokusera på individen eller staten. Ett klassiskt ställningstagande är att utgå från ett statscentrerat perspektiv där staten hotas och är referensobjektet för säkerhet. Det här

antagandet har dock fått kritik av anhängare till det individcentrerade perspektivet som hävdar att tankesättet bör vidgas.

2.2.1 Det statscentrerade perspektivet

Inom det statscentrerade förhållningssättet har realismen inom internationella relationer bidragit med en del insikter. Fokus är att utgå från den suveräna statens intresse och därmed skydda staten gällande bland annat säkerhetsfrågor. Migrationspolitiken tenderar därmed att vara en betydande del av arbetet mot människohandel och associeras vanligtvis med det statscentrerade perspektivet. Meyers skriver i artikeln *Theories of International Immigration Policy – A Comparative Analysis* (2000) att det är statens intresse som styr migrationspolitiken och att stärka gränserna bör prioriteras så att illegala immigranter inte tar sig över landsgränser, och därmed säkerställs statens suveränitet. Det kan existera ett genomträngande samband mellan människohandel och organiserad brottslighet, ett samband som ofta används som ett argument till att staten är hotad av människohandeln, och att denna brottslighet riskerar rikets säkerhet. Det här resulterar i fokus på migrationspolitiken i hanteringsarbetet gällande människohandel för sexuella. Hur resonemanget gällande hanteringsarbetet redogörs grundas utifrån EU:s migrationspolitiska främsta två motstridiga policyramverken, antingen realistiska ramen för inre säkerhet med skärpta territoriella gränser eller den mänskliga rättighetsbaserade uppfattningen med flyktingskydd och en liberal ram av humanitära ändamål (Meyers 2000, s, 1251).

En ytterligare utgångspunkt som framförallt belysts i säkerhetsdimensionen inom internationella relationer är Köpenhamnskolans säkerhetsiseringsteori. I boken *Security – A new framework for analysis* av Barry Buzan, Ole Waever & Jaap de Wilde (1998) redovisar författarna ett vidgat säkerhetsbegrepp där samhälle, ekonomi och miljö innefattar begreppet och inte endast det traditionella- militära perspektivet. Det traditionella- militära perspektivet grundas på idén att staten är det enda legitima referensobjektet för hot, som även benämns som det statscentrerade perspektivet (Buzan et al 1998, s. 52). Författarna berör Europeiska unionens inställning inom samhällsfaktorn gentemot säkerhet framförallt gällande minoritetsgrupper och nationer, och att det har resulterat i en sammansatt konstellation av olika identiteter. Att implementering av olika policys vanligtvis försöker gynna europeisk integration och därmed hanteringen av komplexiteten och inställningen till vem samt vad som utgör säkerhetshotet (Buzan et al 1998, s. 132). Författarna menar dock att det traditionella statscentrerade perspektivet är främst kopplat till politisk säkerhet för att kärnpunkten i den politiska sektorn är kopplat till hot mot den suveräna staten (Buzan et al 1998, s.141).

2.2.2 Det individcentrerade perspektivet

I artikeln *Human Trafficking: An Issue of Human and National Security* (2014) av Roza Pati redogörs även olika förhållningsätt gentemot säkerhetsdimensionen. Brottet kan hanteras utifrån olika ståndpunkter som nationens- eller individens säkerhet. Oavsett är människohandel ett brott som genererar mer brott och därav måste prioriteras (Pati 2014, s. 40). Författaren redogör hur människohandel både kan analyseras utifrån nationell- och mänsklig säkerhet och att det påverkar uppfattningen gällande lämpligast lösning och hanteringsarbete. Pati (2014) beskriver hur den nationella säkerheten grundas på det traditionella perspektivet som Barry et al (1998) belyst i sin bok. Däremot har en ökad framväxt av sju gränsöverskridande hot utvecklats en förändring: okontrollerad befolkningstillväxt, socioekonomiska skillnader, internationell migration, miljöförstöring, narkotikaproduktionen, internationell terrorism och människohandeln. De sju identifierade mekanismerna kan dessutom tolkas som push-pull faktorer för människohandeln. Författaren redogör att det här resulterade i att ett nationellt säkerhetsperspektiv inte räckte längre, utan det orsakar en korrelation med åtgärder utifrån både mänsklig- och nationell säkerhet (Pati 2014, s. 32).

Likt Patis (2014) resonemang beskriver Anita Heber detta i artikeln *Purity or danger? The establishment of sex trafficking as a social problem in Sweden* (2018). Heber kopplar migration som en viktig faktor för människohandeln och att migrationsströmmar tenderar att uppfattas i termer av säkerhetsrisk i Sverige, och inte i samma utsträckning med begrepp kopplat till mänskliga rättigheter som fenomen (Heber 2018, s. 421). En tankegång som även Meyers (2000) beskriver. Heber redogör hur ett individcentrerat perspektiv är viktigt för att förstå problematiken och framförallt utifrån ett socialkonstruktivistiskt angreppssätt där den "ideala sexslaven" utmålas (Heber 2018, s. 433)

Pourmokhtari (2015) utvecklar resonemanget gällande individen som referensobjekt för säkerhet ytterligare, ett "feministiskt rättighetsbaserat" angreppssätt som hävdar att kränkningar av mänskliga rättigheter är både en orsak och konsekvens av människohandeln. Policyfokus bör vara samhällsbaserade insatser för ökad kunskap och medvetenhet i samhället på individnivå angående denna transnationella och organiserade brottslighet som tenderar att döljas i det mörka. Dessutom rättsliga åtgärder som gynnar offret. Att stärka kvinnor inom andra områden i samhället kommer påverka människohandeln för framförallt sexuella ändamål. Författaren redogör dock att det råder "status quo" gällande utvecklingen av människohandel som säkerhetsfråga kopplat till kvinnans mänskliga rättigheter (Pourmokhtari 2015, s.165).

2.3 Människohandel för sexuella ändamål som säkerhetsfråga

För att synliggöra Sveriges bekämpning av människohandel för sexuella ändamål har Grepp Bucken-Knapp, Johan Karlsson Schaffer och Karin Persson Strömbäck skrivit artikeln *Security, Equality, and the Clash of Ideas: Sweden's Evolving Anti-Trafficking Policy* (2012). Författarna redogör hur ett jämställdhetsperspektiv samt säkerhetsperspektiv har påverkat utformningen av policy. Fortsättningsvis beskrivs det hur viktigt det är att även fokusera på enskilda medlemsstaters arbete i fråga, och inte bara analysera Europeiska unionen. Ett säkerhetsperspektiv kopplat till staten som referensobjekt för säkerhet har dominerat Sveriges hantering av denna handel med ett litet utrymme för jämställdhet. Författarna menar att ett jämställdhetsperspektiv belysts i en mer allmän diskussion men inte påverkat utformningen av åtgärder gällande nationens policyarbete. Sedan år 1999 när Sveriges sexköpslag trädde i kraft menar författarna att idéer om statens säkerhet har haft störst inverkan på policyarbetet inom svenska myndigheter, jämfört med det individcentrerade perspektivet (Bucken-Knapp et al 2012, s.168–170).

Människohandel befinner sig högt upp på den europeiska säkerhetsagendan. Friesendorf (2007) beskriver att under de senaste åren har kopplingen mellan människohandel och organiserad brottslighet blivit starkare, även rädslan för illegal migration. Hans artikel fokuserar på handeln med kvinnor och flickor för sexuellt utnyttjande, den del som är främst i centrum för debatt om människohandel (Friesendorf 2007, s. 379). Författaren menar att det behövs fler olika angreppssätt och teoretiska informerade verk angående människohandel för sexuella ändamål som säkerhetsfråga för att belysa det politiska hanteringsarbetet, och för till synes, godartade metoder (Friesendorf 2007, s. 386).” [...] there must be a balance between different policy approaches in order to address the various causes and consequences of trafficking” (Friesendorf 2007, s. 386). Säkerhetsfrågan som angreppssätt på människohandel för sexuella ändamål är inte det mest förekommande teoretiska tillvägagångssätt för att beskriva företeelsen. Av den orsaken redogör Friesendorf att begreppet säkerhet är viktigt att inte förbise och är ett fördelaktigt analysverktyg för att förtydliga den transnationella brottslighetens problematik (Friesendorf 2007, s. 382).

2.3.1 Lobasz två idealtyper

En teoretisk utgångspunkt inom säkerhetsdimensionen kopplat till människohandel för sexuella ändamål är doktor Lobasz två idealtyper. Den här studiens analysverktyg kommer att utgå från de två idealtyperna, både uppsatsens frågeställningar och de frågor som ställs till materialet (se metod & material 3.4)

Lobasz redovisar i artikeln *Beyond Border Security: Feminist Approaches to Human Trafficking* (2009) att brottets dolda natur och offrets ovilja att riskera utvisning från staten, samt bestraffning av människohandlarna och den konceptuella förvirringen kring vad eller vem som är referensobjektet för säkerhet gör denna brottslighets aktivitet svår att mäta. Människohandelns komplexitet har resulterat i lika komplexa politiska och vetenskapliga lösningar på problemet (Lobasz 2009, s. 324).

Författaren presenterar två olika teoretiska angreppssätt gällande människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga. Den första teoretiska utgångspunkten är det traditionella perspektivet för människohandeln som fokuserar på analys av fenomenet som ett hot mot staten och den statliga kontrollen av gränserna, för att upprätthålla den suveräna nationalstaten. Därav är staten referensobjektet för säkerhet. Likt Buzan et al (1998) och Patis (2014) definition av det statscentrerade perspektivet där trafficking identifieras som ett hot mot statens överlevnad och säkerhet. Även om internationell människohandel inte utgör ett tydligt militärt hot mot staten så hävdar regeringstjänstemän världen över att människohandeln likväl är ett allvarligt hot mot staten (Lobasz 2009, s. 326). Säkerhetshotet inom människohandel för sexuella ändamål är enligt det här perspektivet människohandlare, illegala migranter och den organiserade brottsligheten. Fokusområde för policyarbete är framförallt migrations- och gränskontroller samt brottsbekämpande samarbete (Lobasz 2009, s. 321).

Den andra teoretiska utgångspunkten är utifrån feministisk analys och uppmärksammar hur individen är referensobjektet för säkerhet. Säkerhetshotet för människohandel för sexuella ändamål menas vara människohandlare, kränkande sexköpare och arbetsgivare men även stärkta gränskontroller, polisen och rättsväsendet. Inom det individcentrerade perspektivet bör policyfokus främst vara kring mänskliga rättigheter socialtjänst, trygg migrations- och rättsprocess, arbetsskydd och konstruktionen av fenomenet (Lobasz 2009, s. 321). Vid en individcentrerad inställning i fråga fokuseras lösningar kring främst stärkt rättsskydd. Starka gränskontroller i det traditionella perspektivet kan upplevas hotande för de utsatta vilket dock kan tendera till att den kriminella transnationella aktiviteten ökar. Lösningen på det är därför

fokus på en trygg migrations- och rättsprocess, socialtjänst och de mänskliga rättigheterna (Lobasz 2009, s. 321). Människohandlaren ses gemensamt för de två perspektiven som säkerhetshotet, det individcentrerade tolkar däremot att staten i sig även är ett hot. Lobasz menar att stärkta gränskontroller möjligtvis anses vara ett säkerhetshot då förtryckande migrationspolitik kan bidra till migranters sårbarhet för människohandeln. (Lobasz 2009, s. 322). Regeringar är juridiskt skyldiga att skydda individer inom sitt territorium mot kränkningar av de mänskliga rättigheterna även om de utsatta individerna inte är medborgare i den staten (Lobasz 2009, s. 331).

Lobasz (2009) menar att man måste identifiera de etiska och pragmatiska grunderna för att kunna bredda ett analytiskt fokus från stater till människor. Författaren uppmärksammar den sociala konstruktionen av människohandel och belyser sexistiska och rasistiska stereotypers roll vid denna konstruktion, hon fastställer hur sex trafficking är ett resultat av samhällets könsmaktsordning och därför måste se individen som referensobjekt för säkerhet (Lobasz 2009, s. 319). Det här resonemanget är vanligt förekommande inom det individcentrerade perspektivet likt Heber (2018) som även beskriver betydelsen av mänsklig säkerhet, även Pourmokhtari (2015) som fokuserar på det feministiska perspektivet. Liksom att hantera kvinnans underordning och jämställdhet överensstämmer med en bred definition av säkerhet som tar utgångspunkt i individen (se 2.2.2).

Beroende på förändringar gällande referensobjektet måste därmed fokusområde i policyarbetet utvecklas (Lobasz 2009, s. 321). Lobasz (2009) hävdar att det feministiska perspektivet utmanar det traditionella säkerhetsramverket genom att uppmärksamma individcentrerade åtgärder. De båda perspektiven belyser vikten av migrationspolitiken för människohandeln, dock skiljer det sig i fokusområden och hanteringsarbetet. Den traditionella säkerhetsuppfattningen tenderar att hantera offer för människohandel som illegala migranter, dock om det ska ske en förändring från en statssäkerhetsstrategi till fokus på individen krävs det att dem betraktas som utsatta människor snarare än hot (Lobasz 2009, s. 331), och Friesendorf berör även denna problematik. ” Often, trafficked women have been, and continue to be, arrested and deported for having violated migration and/or prostitution laws, which obviously makes them reluctant to testify against traffickers” (Friesendorf 2007, s. 391). Författarna menar att det resulterar i att offren därmed inte får den hjälp som behövs och problemet blir värre. De utnyttjade individerna som oftast är kvinnor uppfattas snarare som kriminella än offer, det skapas en ond spiral och

komplexiteten i denna brottslighet är ett faktum när det råder en risk att offren faller tillbaka till människohandeln om hanteringen av dem inte är tillräcklig (Lobasz 2009, s. 331).

Lobasz hävdar att mänskliga rättigheter kan vara en viss drivkraft, eller likt en täckmantel, för kollektiva åtgärder. Frågan är om det är suveränitet och säkerhetsfrågor om migration som är den verkliga drivkraften bakom sådana insatser. Det här resulterar alltså i en problematik att kunna synliggöra de verkliga orsakerna gällande referensobjektet för säkerhet, säkerhetshotet och fokusområden för policyarbete, en analys som dock behövs för att nå ett likvärdigt samarbete mellan olika aktörer (Lobasz 2009, s. 326).

3. Metod och material

I det här kapitlet kommer den valda metoden samt materialet för att besvara uppsatsens frågeställningar redovisas och diskuteras. Förövrigt presenteras även studiens analyschema utifrån de teoretiska idealtyperna.

3.1 Metod

Metoden för denna uppsats är en idéanalys. Syftet med denna typ av kvalitativ textanalys är främst att synliggöra hur idéer är konstituerade som därmed eventuellt resulterar i mönster. Denna studie analyserar de två valda dokumentens ideologiska- och idémässiga innehåll på så viss att de teoretiska idealtyperna används i arbetet för analyschemat på materialet för att besvara uppsatsen frågeställningar. Idéanalys som metod användas vanligtvis för att studera idéer i politiska policydokument och statliga utredningar, vilket har beslutats att göra i denna uppsats (Boréus & Bergström 2018, s. 138). Hermeneutiken genomsyrar den här metoden och analyserar främst språket för att kommunicera och samarbeta, ge mening till sin tillvaro. Uppsatsen är en beskrivande idéanalys i och med den beskriver de idéer som studeras, jämför de två olika teoretiska utgångspunkterna samt gör en ny tolkning av ett material som annars inte brukar studeras utifrån säkerhetsfrågan (Boréus & Bergström 2018, s. 141).

Syftet är att använda idén om säkerhetsperspektiv som ett analysverktyg för att försöka göra en jämförelse mellan de två aktörer gällande människohandel för sexuella ändamål, inom framförallt: fokusområde, synen på referensobjektet för hot och lösningar. I denna deduktiva studie försöka kategorisera dokumenten mot ett av de beskriva teorierna inom säkerhetsperspektivet, därmed utföra en jämförelse med eventuella likheter och skillnader i fråga.

3.1.1 Idealtyper som analysverktyg

Tillämpningen av idealtyper som analysverktyg är till fördel för att strukturera materialet och således synliggöra mönster. Viktigt att understryka att idealtyper inte skall ses som den rätta definitionen av en företeelse. Likt sociologen Max Webers ståndpunkt bör det rättare sagt uppfattas som en tankebild (Boréus & Bergström 2018, s. 148). De statscentrerade- och individcentrerade perspektivet är två idealtyper som uppfattas likt två extremer, vilket kan komplicera ett tydligt resultat i själva praktiken. Hjälper dock att synliggöra ifall det lutar mot det ena eller det andra perspektivet men de behöver inte tillhöra en given klassificering. Viktigt att idealtyperna inte tänjs på så sätt att det ska passa in på materialet för då finns risken att undersökningen inte resulterar något av värde. Därför är det betydelsefullt att redovisa detaljerat

hur resultatet har nåtts och diskutera i analysdelen av uppsatsen. Trots det så hjälper tillämpningen av de två idealtyperna att utveckla teoretiska resonemang och utskilja fokusområden och kännetecken (Boréus & Bergström 2018, s. 149).

3.2 Material

Materialet som valts att analyseras i denna studie är Europeiska unionens direktiv om bekämpande av människohandel samt Sveriges regerings handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Det här urvalet för att de valda dokumenten är det lämpliga materialet inom studiens frågeställningar och presenterar de två aktörernas sidor. Dokumenten är primära källor och lämpliga för uppsatsens syfte då materialet behandlar människohandel för sexuella ändamål. Offer som faller för människohandeln fortsätter öka, är något som redogör relevansen av att använda detta empiriska material för försök att presentera en nyanserad bild av problematiken. Intressant att undersöka vilka områden Sveriges regering har valt att fokusera på inom denna brottslighet och överföra till handlingsplanen, hur referensobjektet för hot, säkerhetshotet och policyfokus framställs i materialet. De teoretiska ramverken som ska användas för denna studie har inte tidigare nyttjas på det här valda materialet, vilket kan bidra i arbetet gällande denna komplexa företeelse.

Europeiska unionen och Sverige är två olika aktörer med diverse roller, men att det krävs ett hanteringsarbete av denna brottslighet och målet att utrota människohandeln har de bland annat gemensamt. EU besitter den koordinerade samordnade rollen med införande av minimikrav. Ett resultat av att Sveriges regerings handlingsplan grundas på Europeiska unionens material i fråga gör att det eventuellt inte skiljer sig avsevärt angående inställningen mot människohandeln för sexuella ändamål utifrån de valda teoretiska ramverken. Dock i och med att nationerna själva får implementera direktivet och presentera fokusområden, finns den möjligheten. Studien har en jämförande karaktär utifrån säkerhetsfrågan samt så är studien teorikonsumerande då det utgår från teorierna gällande säkerhet. Med hjälp av förklaringsfaktorer och existerande teorier försöka förklara och beskriva inställningen mot människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga (Esaiasson et al 2017, s. 42).

Valet av Sverige som analysenhet grundas främst på att staten har fått beröm av Europeiska unionen i sitt arbete mot människohandel för sexuella ändamål och dessutom hanteringsarbetet gällande prostitution. Den svenska sexköpslagen infördes år 1999 och var därmed det första landet i världen att kriminalisera köp av sex (Regeringskansliet 2016). Därav intressant att välja en nation som haft en framträdande roll i arbetet mot människohandel för sexuell exploatering

jämförelsevis med många av unionens andra medlemsstater, och som skapat en egen modell för förbud mot sex av köp, för att sedan analysera huruvida denna regering antar ett mer individcentrerat eller statcentrerat perspektiv. För framtida forskning hade en jämförelse mellan Sverige och ett av unionens medlemsländer som inte arbetat mot människohandel för sexuella ändamål på samma sätt som Sverige, varit intressant. Den tidigare forskningen som presenterades inför denna studie och synliggjorde det vetenskapliga problemet redogjorde just Sveriges hanteringsarbete angående människohandel för sexuell exploatering utifrån uppsatsens två valda teoretiska idealtyper. Studien är av jämförande karaktär och bidrar även med att det eventuellt kan skilja sig mellan olika aktörers hanteringsarbete beroende på vilket perspektiv som antas. Det är även fördelaktigt att Sveriges regerings handlingsplan finns tillhanda på det svenska språket, vid ett val av ett annat land hade språkbarriären troligtvis varit ett problem.

Sveriges första handlingsplan gällande människohandel för sexuella ändamål är daterad år 2007, före det valda europeiska direktivet. Dock är direktivet från år 2011 ett ytterligare utvecklat direktiv utifrån rambeslutet från år 2002 om bekämpande om människohandel, med ett ytterligare fördjupat fokus på människohandel för sexuella ändamål. I förhållande till uppsatsens frågeställningar och syfte så har det inte stor betydelse gällande vilket material som skrevs före vilket, då uppsatsen inte redogör konkreta orsaker, konsekvenser eller förhållandet bakom utformningen av materialet utan syftet är främst att presentera i vilken grad aktören antar ett individcentrerat eller statscentrerat perspektiv.

Sveriges handlingsplan från år 2018 hade även kunnat användas som material då det är den senaste handlingsplanen, däremot grundas den ändå på handlingsplanen från år 2007. Det skiljer sig inte avsevärt mellan de två handlingsplanerna då huvudåtgärder och teman i dokumenten är detsamma, så som exempelvis stärkt förebyggande arbete, stärkt kunskap och kompetensutveckling och ökad internationell samverkan. Självklart existerar skillnader såsom att riktlinjer och enskilda rekommendationer till myndigheter och organisationer samt lagstiftningsåtgärder presenteras i högre grad i den senaste handlingsplanen. I denna uppsats har den svenska handlingsplanen från år 2007 valts som analysenhet då den dessutom är nationens första gällande människohandel för sexuella ändamål och därmed intressant att studera hur Sveriges regering från första början valde att presentera referensobjekt för säkerhet, säkerhetshotet och fokusområden för policyarbete. Vidare är det även en fördel att det valda direktivet och svenska handlingsplanen ligger närmre i tid gentemot varandra.

3.2.1 Europeiska unionen

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU: om förebyggande och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF är bindande för alla medlemsstater, dock så är tillvägagångssättet för implementering ett enskilt nationellt beslut. Det är uppställt minimikrav för medlemsstaterna att följa. Det här direktivet är ett av de viktigaste dokumenten för arbetet mot människohandel, vilket grundas på EU-stadgan att människohandel är förbjudet. EU-kommissionen antog direktivet år 2011 och innehåller en viss uppdatering av det tidigare rambeslutet från år 2002. Det har antagits en ny förståelse i gällande att olika former av människohandel kräver olika åtgärder, samt nya bestämmelser om hanteringen av brottsoffer i direktivet jämfört med det tidigare rambeslutet. Rambeslutet grundas Sveriges handlingsplan på gällande arbetet mot människohandel för sexuella ändamål. Det blir därför intressant att analysera direktivet och handlingsplanen i relation till varandra.

3.2.2 Sveriges regering

Sveriges regerings *Handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål* (Skr 2007/08:167) är statens första nationella handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Handlingsplanen omfattar 36 åtgärder inom olika politikområden gällande just denna del av människohandeln. De fem generella insatsområdena är: ökat skydd och stöd till utsatta, stärkt förebyggande arbete, stärkt kvalitet och effektivitet i rättsväsendet, ökad nationell och internationell samverkan och ökad kunskap. Syftet är att förebygga och motverka människohandel för sexuella ändamål genom stärkt samverkan och samordning (Skr 2007/08:167 s. 1).

3.3 Analysschema utifrån de teoretiska idealtyperna

Utifrån tidigare forskning och framförallt Lobasz idealtyper, har frågor ställts till texterna utifrån uppfattningar kring säkerhetsperspektiv. Syftet är att använda säkerhetsperspektivet och därav de två idealtyperna som ett analysverktyg för att kunna jämföra de två aktörernas dokument gällande människohandel för sexuella ändamål. Varför valet av denna teoretiska utgångspunkt är för att det inte finns tillräcklig forskning kring samband mellan människohandel för sexuella ändamål och säkerhetsfrågor vilket gör att det blir viktigt att undersöka företeelsen utifrån detta. Lobasz utgår från sin teoretiska utgångspunkt för att skapa förståelse kring olika policydokument.

Här är en sammanställning av uppsatsens teoridel för att möjliggöra en genomgående analys av människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga, grundat på Lobasz idealtyper. Genom att karakterisera de två teoretiska utgångspunkterna kan de tydligt skiljas på. Till

skillnad från de andra tidigare nämnda teoretiska ramverken i tidigare forskning så fokuserar Lobasz endast på människohandeln för sexuella ändamål, vilket är en fördel för Lobasz idealtyper och därför grundas analysen på hennes teoriram. Idealtyperna används dock som en sammanställning av diskussionen i tidigare forskning utifrån säkerhetsdimensionen och grundbegreppen referensobjekt, säkerhetshot och policyfokus anlägger analysens schemat. Idealtyperna utgör uppsatsens röda tråd och analysen är styrd samt grundad av teori, således i teorikonsumerande karaktär.

Tabell 1: Analysens schemat gällande de två perspektiven: statscentrerat och individcentrerat, utifrån en säkerhetsdimension gällande människohandel för sexuella ändamål (en mer detaljerad beskrivning av idealtyperna se 2.3.1).

<i>Perspektiv</i>	<i>Referensobjekt</i>	<i>Säkerhetshot</i>	<i>Policyfokus</i>
Statcentrerat Idealtyp: Traditionella	Staten	Människohandlare, illegala migranter, organiserade brottslighet	Migrations- och gränskontroll, internationellt brottsbekämpande samarbete
Individcentrerat Idealtyp: Feministiska	Individen	Människohandlare, kränkande sexköpare, stärkta gränskontroller, rättsväsendet	Mänskliga rättigheter, socialtjänst, trygga migrations- och rättsprocess, arbetsskydd och konstruktionen av fenomenet

Idéanalysen av det valda materialet kommer avslutas med kategorisering i resultatfiguren ovan. Tillvägagångssättet för att kunna placera in svaren i tabellen och svara på uppsatsen frågeställning är för det första att (1) identifiera vad i företeelsen som formulerats som ett säkerhetsobjekt. Sedan (2) synliggöra formuleringen gentemot beskrivningen av säkerhetshotet. Den tredje frågeställningen utgår från att (3) identifiera vilket policyfokus som sedan antas i fråga.

I Lobasz beskrivning av de två idealtyperna är det tydligt att hon framhäver det individcentrerade perspektivet och feministiska inställning som den optimala, vilket är viktigt

att ta hänsyn till så det inte påverkar framställningen av analysverktyget eller uppsatsens slutsatser.

3.4 Metod & materialdiskussion

Svårigheten med en kvalitativ textanalys är att frågorna som ställs till materialet sällan svaras uttryckligen. Som forskare måste man skilja på det latent- och manifesta innehållet, vilket skall göras i en beskrivande idéanalys, samt vara medveten att ens tolkningar påverkar resultatet och analysen (Esaiasson et al 2017, s. 227). Det existerar en svårighet som kan påverka tillförlitligheten med valet av metod och material, det är att frågeställningarna tenderat att överlappa varandra då det inte finns en tydlig gräns mellan säkerhetsreferens, säkerhetshot och fokusområde då de är bundna till varandra. Frågeställningarna deduceras dock ur Lobasz teoretiska ramverk för att den tydligt problematiserar människohandeln för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga, vilket kan bidra med en hög validitet. Valet av teoribildning och ett trovärdigt material resulterar i en tydlig operationalisering (Esaiasson et al 2017, s. 222). En del av den hermeneutiska forskningsprocessen är sin förförståelse, så det är viktigt att belysa sin perspektivmedvetenhet och besitta ett kritiskt förhållningssätt gentemot materialet (Boréus & Bergström 2018, s. 139). Det här kan påverka studiens reliabilitet. Det är viktigt att understryka att utifrån den här metoden är det inte intressant om huruvida idéerna är sanna eller om den beskriver verkligheten korrekt, utan det är idéerna och meningen i sig som synliggörs (Esaiasson et al 2017, s. 212).

Människohandeln är ett aktuellt problem som länge stått högt på den politiska agendan för så väl internationella som regionala organisationer och stater. Detta är strategidokumentet som finns till förfogande gällande de två valda aktörerna och som behandlar framställningen av människohandel för sexuella ändamål. Gällande storleken av urvalet är det tillräckligt för att svara på uppsatsens frågeställning, däremot blir det problematiskt att kunna generalisera då finns så många olika aktörer och dokument som är av betydelse för arbetet mot människohandel för sexuella ändamål. Vid ett framtida fördjupat arbete hade även andra strategidokument och källor kunnat användas för att få ett större resultat och kunna dra fler slutsatser. Däremot är det valda materialet officiella handlingar vilket resulterar i att det är representativt för det uttryckta förhållningssättet för de styrande och därav relevant för uppsatsens forskningsfråga. Huvuddokumentet blir en tydlig representation av de två sidorna. Exempelvis hade intervjumetod inte varit lika hjälpsamt då det är svårt att välja urval för att det ska vara representativt, även problematiskt gällande tillträde och tillgång till dessa personer.

4. Resultat

I det här kapitlet kommer denna empiriska studies resultatdel presenteras samt den slutgiltiga analysen. Uppsatsens frågeställning kommer besvaras, hur likheter och skillnader framträder i hur Sveriges regering och Europeiska unionen behandlar människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga, samt hur det framkommer inom säkerhetsdimensionen utifrån ett statscentrerat eller individcentrerat perspektiv? Analysverktyget och kapitlets uppdelning grundas på Lobasz (2009) teoretiska ramverk för människohandeln för sexuella ändamål. Europeiska unionen och Sveriges regering presenteras under vardera tre delfrågor för att kunna besvara studiens frågeställning: hur formuleras referensobjektet för säkerhet gällande människohandel för sexuella ändamål? Hur formuleras säkerhetshotet gällande människohandel för sexuella ändamål? Vilka fokusområden för policyarbetet identifieras mot människohandel för sexuella ändamål? Kapitlet kommer avslutas med analys och sammanfattande resultatfigur för att bidra med en överskådlighet av resultatet.

4.1 Referensobjektet för säkerhet

Europeiska unionens direktiv inleds bland annat med citatet: ”Människohandel är ett allvarligt brott som ofta begås inom ramen för organiserad brottslighet, en grov kränkning av de grundläggande rättigheterna och uttryckligen förbjudet enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna” (Dir. 2011/36/EU, s. 1). Utifrån det här är det en diffus definition gällande vem som är referensobjektet för säkerhet, däremot så tydliggörs det när det beskrivs att unionen har åtagit sig för att förebygga och bekämpa människohandel och att skydda rättigheterna för de personer som faller offer för människohandeln. Resonemanget redogör att det är offret som är referensobjektet, vilket tydligt kopplas till individcentrerade idealtypen. I direktivet beskrivs värdet i att beskydda individens mänskliga rättigheter och på så sätt möjligheten att utöva sina rättigheter effektivt.

Offret står även i fokus när genusperspektivet redogörs och att det skiljer sig mellan utsatta på grund av dess könstillhörighet. ” [...] med beaktande av genusperspektivet, för att stärka åtgärderna för att förebygga detta brott och förbättra skyddet av dess offer” (Dir. 2011/36/EU, s.6). Det här resonemanget tydliggör att offret står i fokus, kopplat till fokusområde för lösning, som kommer redovisas tydligare under frågan om fokusområde för policyarbete.

Sveriges regerings handlingsplan beskriver att ”Människohandel är en allvarlig kränkning av den enskilda individens människovärde och rätt att få bestämma över sitt liv och sin kropp” (SKR 2007/08:167, s. 3), därav framhävs hänsynen till individens enskilda behov vid frågan

vad som är referensobjektet för säkerhet, och att det ska genomsyra myndigheternas arbete. Social ojämlikhet och jämställdhet mellan könen menas även hindras av människohandeln. Det här redovisar att individen är referensobjektet men utesluter inte att staten även är det. Däremot redogör det manifesta innehållet i direktivet att fokus är på individen, men när säkerhetshotet och fokusområde för policyarbetet redogörs skulle det latenta innehållet kunna tolkas som att det även är staten. Idéanalysen kan dock i det här fallet redogöra att själva referensobjektet för säkerhet är individen.

4.2 Säkerhetshotet

I **Europeiska unionens direktiv** presenteras att det fundamentala säkerhetshotet är klienters efterfrågan och människohandlarnas utnyttjande är även ett hot då de utsatta individerna måste få hjälp att undkomma människohandlarna och reducera risken att åter blir föremål för människohandel (Dir. 2011/36/EU, s. 10).”Efterfrågan som ligger till grund för alla former av utnyttjande som är relaterade till människohandel” (Dir. 2011/36/EU, s. 10). Vidare i direktivet beskrivs det att med detta menas att medlemsstaterna bör fastställa och stärka strategierna för att förebygga människohandel för sexuella ändamål för att minska efterfrågan som ligger till grund för utnyttjandet och därmed minimera risken att människor blir offer för människohandel (Dir. 2011/36/EU, s. 5). Efterfrågan synliggörs och därmed sexköparen som säkerhetshotet, vilket de båda teoretiska idealtyperna anser.

I direktivet kan det utläsas att rättsprocessen kan antas vara ett säkerhetshot för individen om inte allt fokus läggs på den utsattas bästa. Det här kan annars resultera i sekundär viktimisering som innebär att under processen av fallet kan offret utsättas för påfrestningar som leder till en upprepning gällande känslan av utsatthet. Direktivet belyser hur offret måste skyddas från ytterligare trauma under de straffrättsliga förfarandena (Dir. 2011/36/EU, s. 4). Därav utifrån Lobaz feministiska individcentrerade perspektiv kan rättsväsendet och rättsprocessen även utgöra ett säkerhetshot gentemot individen när personen tidigare redan utsatts för människohandel för sexuella ändamål.

Det finns en dessutom en tydlig anknytning till internationell organiserad brottslighet och illegal migration i direktivet när tredjelandsmedborgare, alltså en person som saknas unionsmedborgarskap, redovisas som ett viktigt problemområde gällande människohandel för sexuella ändamål (Dir. 2011/36/EU, s.2) Att hantera den irreguljär migrationen är därför viktigt utifrån att staten är säkerhetsreferensen.

I **Sveriges regerings handlingsplan** framhävs tydligt problematiken gällande den organiserade brottsligheten. ”Människohandlars cyniska utnyttjande av människor för sexuell exploatering är, vid sidan av handeln med vapen, alkohol och droger, en del av den verksamhet som utgör den grova organiserade brottsligheten” (SKR 2007/08:167, s. 3). Människohandel för sexuella ändamål kan därmed tolkas som en del av den organiserade brottsligheten, vilket är en del av säkerhetshotet enligt ett statscentrerat perspektiv. Denna del av handeln likställs med exempelvis droger och kan uppfattas som ett hot mot staten. I citatet redogörs även att människohandlaren är det främsta säkerhetshotet, vilket det är både utifrån ett statscentrerat och individcentrerat perspektiv. Det redovisas dock inte hur stärkta gränskontroller, polisen och rättsväsendet utgör ett säkerhetshot, vilket Lobasz (2009) menar att det kan göra i relation till individen.

Likt Europeiska unionen direktiv uttalas klientens efterfrågan som det primära säkerhetshotet, vilket är ett individcentrerat säkerhetshot utifrån Lobasz (2009) idealtyper. ”Det som primärt upprätthåller prostitution och människohandel för sexuella ändamål är efterfrågan” (SKR 2007/08:167, s.8). Människohandlarna redovisas tydligt som det främsta säkerhetshotet i båda dokumenten, vilket även kopplas samman med både ett statscentrerat och individcentrerat perspektiv.

4.3 Fokusområden för policyarbetet

Europeiska unionens direktiv redogör vikten att utveckla samarbetet mellan alla berörda aktörer i denna fråga, så väl inom offentliga och privata sociala tjänster (Dir. 2011/36/EU, s. 1). Stödåtgärder bör dessutom vara könsspecifika då handeln för sexuella ändamål med kvinnor och män tenderar att ha olika syften, det här förespråkar det individcentrerade perspektivet och även Lobasz redogörelse om socialkonstruktivismen. Europeiska unionens direktiv påstår att olika typer av åtgärder bör tas eftersom handeln med diverse ändamål är grundade i olika typer av problematik, men att kvinnor och barn är de särskilt utsatta oberoende av vilket utnyttjande och därav bör denna hantering vara det främsta fokusområdet (Dir. 2011/36/EU, s.8).

I artikel tre beskrivs att medlemsstaterna bör erbjuda medel för hjälp, stöd och skydd åt brottsoffren och att de bör omfatta ett minimum av åtgärder som är väsentlig för att de utsatta ska kunna återhämta sig och även undgå människohandlare (Dir. 2011/36/EU, s. 6). Rättssäkerheten och bra behandling under rättsprocessen med exempelvis brottsofferersättning, säker bostad och materiellt stöd kan sammanfattas som trygg rättsprocess, vilket är ett viktigt fokusområde för policyarbete enligt anhängare av det individcentrerade perspektivet.

Ett skärpt brottsbekämpande arbete och gränskontroll är nyckeln i det här policyarbetet. Genom ett utvidgat samt förstärkt internationellt samarbete mellan unionens medlemsländer utifrån tidigare EU-lagstiftning och inrättande av utredningsgrupper så menas brottsligheten kunna lösas.

”Medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter bör fortsätta att samarbeta i syfte att skärpa kampen mot människohandel. Det är i detta hänseende av avgörande betydelse med ett nära samarbete över gränserna vilket innefattar informationsutbyte och utbyte av bästa praxis, liksom en fortsatt öppen dialog mellan medlemsstaternas polisväsen, rättsliga myndigheter och finansmyndigheter”

(Dir. 2011/36/EU, s. 7).

Emellertid genomsyrar en trygg rättsprocess med fokus på individen direktivet som en viktig faktor i hanteringsarbetet. Staterna ska ge offren de stöd som behövs för att återhämta sig och undkomma människohandlarna, alltså minska risken att individerna åter blir en del av brottsligheten igen (Dir. 2011/36/EU, s. 6). Det bör finnas stöd och hjälp för de utsatta både före, under och efter straffrättsliga förfaranden. Offren ska ha möjlighet att utöva sina rättigheter effektivt och därav ska medlemsstaterna tillhandahålla medel till hjälp, skydd och stöd åt brottsoffer (Dir. 2011/36/EU, s. 3).

Europeiska unionen belyser även att bistå tredjeländer i utarbetning av lagar som ett viktigt fokusområde. Tredjelandsmedborgare som fallit offer för människohandel eller erhållit hjälp till illegal migration bör behandlas likvärdigt. Däremot är även det här svårt att applicera på något av de valda teoretiska ramverken för denna studie då det inte tas upp i det valda teoretiska ramverket (Dir. 2011/36/EU, s. 2). Å andra sidan skulle det kunna kategoriseras under ett statscentrerat perspektiv med internationellt samarbete, gränskontroller och migrationsarbete. Som sagt är det svårt att synliggöra om det är för säkerhet mot enskilda individen eller staten då Europeiska unionen inte definierar i direktivet den lämpliga lagstiftningen som de skall bistå tredjeländer.

I **Sveriges regerings handlingsplan** redovisas åtgärder inom fem insatsområden: ökat skydd och stöd till utsatta, stärkt förebyggande arbete, stärkt kvalitet och effektivitet i rättsväsendet, ökat nationell och internationell samverkan och tillslut ökad kunskap. Framförallt så redogörs socialtjänsten som en viktig aspekt inom fokusområde för lösning, vilket framförallt är ett prioriterat fokusområde inom ett individcentrerat angreppssätt. Därav även en utveckling av

stödprogram för rehabilitering av personer som utsätts för människohandel för sexuella ändamål (SKR 2007/08:167, s.15).

”Insatser för att bekämpa prostitution och människohandel för sexuella ändamål måste göras utifrån ett rättsligt, ett socialt och ett jämställdhetsperspektiv samt ha sin utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna och präglas av internationell samverkan” (SKR 2007/08: 167, s. 3). Utdraget kan tyda på både ett statscentrerat och individcentrerat perspektiv när internationellt samarbete och mänskliga rättigheter framförallt presenteras som viktiga utgångspunkter. Handlingsplanen belyser att i samhällets mottagande uppmärksammas trygghet och rättssäkerheten i en möjlig rättsprocess och även kvaliteten och effektiviteten i rättsväsendet, kopplat till att den utsatta individen skall prioriteras gällande fokusområde för policyarbete.

Det finns en viss tendens utifrån det statscentrerade perspektivet då internationella samarbeten betonas som en viktig del av lösningen. Regeringen vill bland annat utveckla samarbetet mellan både aktörer i ursprungsländerna och svenska aktörer. Åtgärd nummer sju grundas på viljan att säkerställa att de personer som utsätts för människohandel för sexuella ändamål ska kunna återvända på ett ansenligt sätt (SKR 2007/08:167, s. 15). Migrationsverket ska även få tillgång till viserings- och bosättningsärenden för att undersöka referenspersonerna för att sedan underrätta det till polisen, vilket är tydligt kopplat till det statscentrerade perspektivet med fokus på brottsbekämpande kontroll- och migrationsarbetet. Det internationella samarbetet ska dessutom grundas främst på att stödja Aktionsgruppen mot människohandeln inom Östersjöstaternas råd (grupp på 11 medlemsstater och EU-kommissionen) (SKR 2007/08:167, s.29).

Under åtgärd fyra i handlingsplanen redovisas hur det även är betydelsefullt att utgå från brottsoffrets önskemål av insatser så långt som möjligt. Citatet nedan redovisar hur en förändring behövs mot det individcentrerade perspektivet med fokus på brottsoffret för att undvika eventuella negativa konsekvenser, med hjälp av bland annat en trygg rättsprocess och socialtjänst.

”Stödet till personer som utsätts för människohandel för sexuella ändamål behöver stärkas och utvecklas. Det gäller såväl de som stannar i Sverige som de som återvänder till sitt ursprungsland. Stödinsatser tar i dag inte hänsyn till brottsoffrets situation, trauma, utsatthet eller potentiella hot från förövare. Detta kan förväntas fortsätta om inget görs vilket innebär att brottsoffrets integrering i sitt ursprungsland eller i det svenska samhället försvåras”.

(SKR 2007/08:167, s. 13)

4.4 Analys och resultatfigur

I resultatfiguren nedan indikerar kursivt det *individcentrerade perspektivet (idealtyp: feministiska)* och fetmarkerat det **statscentrerade perspektivet (idealtyp: traditionella)**.

Tabellen åskådliggör svaren på uppsatsens delfrågor:

Hur formulerar Europeiska unionen och Sveriges regering referensobjektet för säkerhet gällande människohandel för sexuella ändamål? Hur formulerar Europeiska unionen och Sveriges regering säkerhetshotet gällande människohandel för sexuella ändamål? Vilka fokusområden identifieras i Europeiska unionen och Sveriges regerings policyarbete mot människohandel för sexuella ändamål?

Frågorna hjälper att sedan kunna svara huvudfrågan: Hur framträder likheter och skillnader i hur Sveriges regering och Europeiska unionen behandlar människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga? Hur framkommer det inom säkerhetsdimensionen utifrån ett statscentrerat eller individcentrerat perspektiv?

Tabell 2: Europeiska unionen och Sveriges regerings förhållningsätt till människohandel för sexuella ändamål utifrån ett statscentrerat och individcentrerat perspektiv. Kursivt indikerar ett individcentrerat perspektiv och fetmarkerat ett statscentrerat perspektiv.

Aktören	Referensobjektet	Säkerhetshotet	Policyfokus
Europeiska unionen	<i>Individen</i>	Människohandlaren, internationell organiserad brottslighet, <i>sexköpare,</i> <i>rättsväsende &</i> <i>rättsprocess</i>	Internationellt brottsbekämpande samarbete & gränskontroll <i>Mänskliga</i> <i>rättigheter, trygg</i> <i>rättsprocess + ökad</i> kunskap
Sveriges regering	<i>Individen</i>	Människohandlaren, internationell organiserad brottslighet, <i>sexköpare</i>	Brottsbekämpande kontroll, <i>Socialtjänst, trygg</i> <i>migrations och</i> <i>rättsprocess,</i> <i>mänskliga</i>

			<i>rättigheter</i> + ökad kunskap
--	--	--	-----------------------------------

Sammanfattningsvis resulterade den kvalitativa idéanalysen i både likheter och skillnader mellan Sveriges regering och EU. Främsta skillnaden är att EU framförde hur rättsväsendet och rättsprocessen kan riskera att tolkas som ett säkerhetshot gällande människohandel för sexuella ändamål. Angående analysen av policyfokus så belyser EU framförallt internationellt samarbete medans Sveriges regering synliggör socialtjänsten som väldigt betydande. Beskrivningen av säkerhetsreferensen var dessutom inte lika tydligt att det endast var individen i Sveriges regering handlingsplan i jämförelse med EU:s direktiv, däremot är individen referensobjektet för säkerhet i båda dokumenten. Vidare var likheterna exempelvis att säkerhetshotet är bland annat människohandlaren och sexköparen (därav efterfrågan) och att det är en del av en internationell organiserad brottslighet. Generellt är säkerhetshotet svårt att analysera då främsta fokus läggs på referensobjektet för säkerhet och fokusområden för policyarbetet i det valda materialet. Fortsättningsvis att värna om mänskliga rättigheter, en trygg migration- och rättsprocess samt ökad kunskap skall prioriteras som fokusområde för policyarbete för båda aktörerna. Även en brottsbekämpande kontroll där dock EU främst fokuserar på gränskontroll. Det enda som inte kunde analyseras i det valda materialet utifrån Lobasz teoretiska ramverk var hur arbetskydd var ett viktigt fokusområde för policyarbete, enligt det individcentrerade perspektivet.

Utifrån resultatfiguren ovan synliggörs det att det inte skiljer sig avsevärt mellan de två aktörerna och de båda aktörerna skulle kunna sägas anta både ett traditionellt statscentrerat perspektiv och ett individcentrerat. Fokus kan emellertid hävdas skiljas gällande vad som främst lyfts upp i materialet utifrån perspektiven. I och med att båda aktörerna belyser individens säkerhet så antar de i hög grad det individcentrerade perspektivet. Fast analysen av resultatet redogör således att de två perspektiven finns representerade i både dokumenten.

De två aktörerna belyser samma säkerhetshot i fråga, att det är människohandlarna och efterfrågan (därav klienterna) som är i fokus. Människohandlarna ses utifrån både statscentrerat- och individcentrerat perspektiv som det grundläggande säkerhetshotet. Både

Sveriges regering och EU menar att insatser för att kunna motverka efterfrågan av köp av sexuella tjänster är väsentlig för att komma tillrätta med problemet. Det skiljer sig däremot mellan aktörerna när Europeiska unionen redogör hur ett bristfälligt hanteringsarbete i en rättsprocess gentemot offret även kan utgöra ett säkerhetshot, då det finns en stor risk för att individen kan falla tillbaka till den här brottsligheten. Det här resonemanget har även synliggjorts när viktiga fokusområden för policyarbete har redogjorts. Sveriges regerings handlingsplan redogör rättare sagt att om det inte hanteras på rätt sätt försvårar det integrering i antingen sitt ursprungsland eller det svenska samhället. Idéanalysen av Sveriges regering handlingsplan och EU:s direktiv redogör alltså att det finns en risk att offren faller tillbaka till människohandeln om hanteringen av dem inte är tillräckligt. Därför prioriteras en trygg migrations- och rättsprocess samt socialtjänsten. Fokusområden inom det individcentrerade perspektivet som Lobasz (2009) menar är betydelsefullt så de utsatta verkligen uppfattas som offer och inte kriminella.

Både Heber (2018, s. 421) och Meyers (2000, s.1251) belyser hur människohandel för sexuella ändamål är en del av en organiserad brottslighet och att det därför är ett viktigt säkerhetshot som ska genomsyra policyarbetet, vilket analysen redogjort står skrivet i både direktivet och handlingsplanen och är dessutom ett kännetecken för det statscentrerade perspektivet. Det angreppssättet resulterar i framförallt fokus på migrationspolitiken i hanteringsarbetet.

Ökad kunskap angående människohandeln för sexuella ändamål tas upp som en viktig faktor gällande fokusområden för policyarbete, både i Europeiska unionens direktiv och Sveriges regerings handlingsplan. Handlingsplanen redogör att goda kunskaper är avgörande för att kunna konstruera åtgärder i syfte att bekämpa människohandel för sexuella ändamål, men även motverka förekomsten av prostitution. Myndigheters och frivilligorganisationers kompetens bör fördjupas och då krävs forskning och andra former av studier (SKR 2007/08:167, s. 30). EU:s direktiv redogör liknande resonemang och belyser dessutom hur kampanjer för att öka medvetenheten bland framförallt unga angående människohandel för sexuella ändamål är nödvändigt. Medlemsstaterna bör därför anta ett jämställdhetsperspektiv och i synnerhet ett förhållningssätt som värnar om barnets rättigheter (Dir. 2011/36/EU, s. 5). Utifrån det här blir det svårt att dra en slutsats om det handlar om ett statscentrerat eller individcentrerat perspektiv då Lobasz (2009) inte belyser denna aspekt baserat på de två idealtyperna. Å andra sidan skulle det kunna sägas kopplas till det individcentrerade perspektivet i och med att kunskapen om förekomsten kan kategoriseras under konstruktionen av fenomenet och fokus på hur individer besitter en viss kunskap. Utifrån de teoretiska idealtyperna blir det som sagt alltför otydligt för

att konstatera att det är det ena eller andra perspektivet. Däremot belyses ökad kunskap i resultatet då det var en stor del för försök till lösning och ett prioriterat fokusområde för både Sveriges regering och Europeiska unionen. Även Pourmokhtari (2015, s. 165) belyser dessutom betydelsen av att policyfokus bör vara samhällsbaserade insatser för ökad kunskap och medvetenhet i samhället på individnivå.

Kopplat till Lobasz teoretiska ramverk så är det även svårt och problematiskt att synliggöra de egentliga drivkrafterna gällande ett visst hanteringsarbete och policyområde, därav svårt att placera om det antas ett individ- eller statscentrerat perspektiv. Mänskliga rättigheter kan exempelvis användas likt en täckmantel för egentliga kollektiva åtgärder såsom en nationell suveränitet (Lobasz 2009, s. 326). I den här uppsatsens analys har det redogjorts att det har varit komplicerat att försöka exponera och att utifrån antaganden i materialet kunna kategorisera in i en viss idealtyp. Askola (2007, s. 211) kritiserar dock båda dokumenten utifrån att Sveriges regering och EU fortfarande använder Palermoprotokollets definition av människohandeln, på grund av att den är diffus och därav svårt att juridiskt applicera och därmed dra konkreta slutsatser utifrån de två perspektiven i denna studie.

Avslutningsvis utifrån studiens resultat kan det analyseras att det framförallt finns likheter i hur Sveriges regering och EU behandlar människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga, då det framkommer utifrån både ett statscentrerat och individcentrerat perspektiv. Som det även togs upp i metoden och material så har det varit problematiskt att urskilja referensobjekt för säkerhet, säkerhetshotet och fokusområde för policyarbete då frågorna överlappar varandra. Resultatet redogör således att de båda perspektiven finns representerade i materialet i princip lika stor utsträckning, men att fokus tenderat att skilja sig till viss del gällande svaren på de tre delfrågorna.

5. Slutsatser och diskussion

Under det här sista kapitlet kommer diskussionen gällande resultatet och analys fördjupas ytterligare och slutsatser dras, samt en diskussion vad studien betyder för tidigare forskning och teorier inom området. En redovisning av vad uppsatsen bidrar med till forskningsområdet och hur forskningen även kan utvecklas i och med framtida studier kommer presenteras.

För att kunna jämföra mellan Sveriges regering och EU vid behandling av människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga, så har formulering av referensobjekt för säkerhet och säkerhetshotet analyserats. Dessutom identifierat vilka de främsta fokusområden är. Med stöd av analysens resultat kan jag konstatera att det inte finns ett entydigt svar på vilket perspektiv Sveriges regering och Europeiska unionen antar, vilket grundas på att idealtyperna kan tolkas som två skilda extremer. Den här empiriska studien har synliggjort att det finns en del likheter mellan Sveriges regering och EU gällande människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga, och de antar såväl ett traditionellt statscentrerat perspektiv som ett individcentrerat angreppssätt på frågan.

Hypotesen som beskrevs i uppsatsens inledning, utifrån tidigare forskning, instämmer inte riktigt in med denna studies resultat. Författarna menade att ett säkerhetsperspektiv kopplat till staten som referensobjekt för säkerhet har dominerat Sveriges hantering av människohandeln, med ett otillräckligt utrymme för jämställdhet och individen (Bucken-Knapp et al 2012, s. 168–170). Alltså att Sverige som nation troligtvis drar sig mot ett statcentrerat angreppssätt på grund av en territoriell integritet hos nationalstaten, jämfört med ett överstatligt samarbete som Europeiska unionen. Som förväntat belyser direktivet mänskliga rättigheter och att hanteringsarbetet tydligt ska gynna offret men Sveriges regering utmålade dock även individen som referensobjekt för säkerhet, och dessutom säkerhetshot och fokusområden för policyarbete i enlighet med den individcentrerade idealtypen. Följden av resultatet blir att det inte överensstämde med hypotesen att Sverige troligtvis antar ett statscentrerat perspektiv, vilket bidrar med en nyanserad bild av problematiken. Dock finns de båda idealtyperna representerat i nästan lika hög grad i handlingsplanen.

Ett traditionellt statcentrerat perspektiv har varit dominerande under flera decennier gällande olika politikområden, vilket åskådliggjort chansen att det här angreppssätt skulle kunnat haft en större inverkan på frågan om människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga. Emellertid har rädslan för illegal migration och viljan att kontrollera gränserna framförts som viktiga orsaksmekanismer i anknytning till policyarbetet. Dock skulle jag dra slutsatsen, utifrån

uppsatsens resultat, att både Sverige och EU tenderar att luta sig mot de både säkerhetsperspektiven i snarlik grad.

I teorierna och forskningsöversikten belyste en stor del av forskarna betydelsen av att analysera enskilda medlemsstaters inställning gentemot människohandel för sexuella ändamål och inte endast EU, även fast staternas hanteringsarbete lär grundas på direktivet. Direktivets minimikrav är en gemensam uppgörelse av medlemsstaterna för att effektivt motarbeta människohandeln tillsammans, och skulle därför kunna diskuteras som en orsak till likheterna. Å andra sidan kan de skillnader som råder förklaras utifrån att det skapas olika uppfattningar om hur det ska motarbetas. Det behövs även tydliggöras att slutsatserna därför inte nödvändigtvis är representativa och generaliserbara till alla unionens medlemsstater, däremot är resultatet ett exempel och en pusselbit i det omfattande arbetet mot människohandel.

Emellertid kan en oklarhet sägas existera hur EU och Sveriges regering definierar människohandel för sexuella ändamål som säkerhetsfråga enligt Lobasz teori. Det behöver däremot inte innebära något negativt och inget som underminerar det teoretiska ramverket och dess antaganden, utan härmed är styrkan teorin och denna empiriska studien har synliggjort att det föreligger olika perspektiv och angreppssätt. Det är viktigt och gynnsamt att applicera frågan om människohandel för sexuella ändamål i säkerhetsdimensionen och inte glömma denna aspekt. Studien kan användas som en strategi för att uppmärksamma människohandel för sexuella ändamål och öka resurserna som ägnas denna fråga. Angående en så komplex brottslighet behövs olika angreppssätt för försök att utrota människohandeln för sexuella ändamål, vilket Lobasz (2009) även redogör. Studien är teoribunden så den valda forskningmodellen och val av material har påverkat studiens resultat, men det är viktigt att framhäva att Lobasz teoretiska ramverk inte tidigare har applicerats på uppsatsens valda material. En svårighet med valet av metod och teori har vart att ta med det relevanta delarna för att applicera på det teoretiska ramverket då allt skrivet innehåll inte kan tas med. Det är även viktigt att inte snedvrیدا informationen endast för att det skall passa in i idealtyperna, vilket jag som forskare varit noggrann med för ett trovärdigt samt autentiskt resultat.

Det finns många olika aspekter av denna företeelse som skulle vara intressant att studera. Exempelvis en jämförelse mellan Sveriges handlingsplan och en annan nations handlingsplan för en djupare diskussion mellan orsaker och eventuell skillnad. En framtida forskningsfråga gällande hur människohandel för sexuella ändamål hanteras i praktiken och vad som prioriteras hade vart intressant, där den här uppsatsen kan lägga en grund och vägleda. Den här kvalitativa

idéanalysen har endast kunnat presentera vad det står skrivet i dokumenten och därför skulle exempelvis svenska myndigheters praktiska arbete jämföras utifrån den beskrivna handlingsplanen, till exempel Polismyndigheten och Jämställdhetsmyndigheten, och därmed även själva implementeringen av EU:s direktiv. Det hade även varit gynnsamt då det inte var stor mängd information om varje analysenhet, intervjumetod kan därmed vara ett komplement till de valda myndigheternas strategi- och handlingsplaner. En jämförande studie mellan Sveriges handlingsplan från 2007 och 2018, utifrån de två idealtyperna, hade även varit intressant för att synliggöra eventuella skillnader och orsaker till det resultatet.

5.2 Avslutande diskussion

I inledningen redovisades att inom tidigare forskning för denna brottslighet har frågan om säkerhet börjat diskuteras som ett viktigt angreppssätt och Lobasz menar att det är betydelsefullt att analysera människohandel för sexuella ändamål som säkerhetsfråga för att just komma framåt i forskningen för denna så kallade nutidens slaveri. Medlemsstater och andra aktörer, som exempelvis EU i det här fallet, kan vilja hantera den komplexa brottsligheten på olika sätt och därmed försvåras ett gemensamt samarbete för lösning när referensobjekt för säkerhet, säkerhetshotet och fokusområden för policyarbete eventuellt inte tolkas på samma sätt.

Syftet med uppsatsen är inte att beröra konsekvenserna med de olika förhållningssätten, utan rättare sagt redogöra om de två aktörerna har ett samlat förhållningssätt. Resultatet bidrar med att lyfta fram vikten av att vara medveten om att vilket förhållningssätt en arbetar utifrån utmålans problematiken upp olika, och därav fokusområden och lösningar. Idéanalysen bidrar med insikten att aktörer inte nödvändigtvis behöver besitta det ena eller andra perspektivet i fråga. Däremot att aktörer inte endast har ett och samma förhållningssätt samt angreppssätt gentemot människohandel för sexuella ändamål, skulle eventuellt vara en förklarande faktor till att individer som faller offer för människohandeln fortsätter öka och att brottsligheten ännu inte kontrolleras på ett fulländat sätt. Kopplat till det vetenskapliga problemet, att det är svårt att besitta ett gemensamt förhållningssätt till människohandel för sexuella ändamål, så skiljer det sig generellt inte i stor grad mellan hur Sveriges regering och Europeiska unionen hanterar människohandel för sexuella ändamål som en säkerhetsfråga. Resultatet har dock synliggjort skillnader i framförallt vad som prioriteras som säkerhetshot och fokusområden för policyarbete.

En avslutande slutsats är att tidigare forskning och uppsatsens resultat har synliggjort att uttalanden och hanteringsarbeten utvecklas mer åt ett individcentrerat perspektiv, och att det är

en viktig förändring då det handlar om människor. Däremot går det inte att dra slutsatser om orsaker med hjälp av uppsatsens frågeställningar och metod, samt vad som är det bästa angreppssättet. Lobasz (2009) skulle dock belysa hur viktigt det är att ha förståelse att ett renodlat statcentrerat perspektiv åsidosätter skyddandet av offrens mänskliga rättigheter. Utifrån resultatet ger det däremot intrycket att båda idealtyperna måste trots allt prioriteras i fråga för att kunna motarbeta människohandel för sexuella ändamål. Det är en så komplex brottslighet vilket resulterar i att endast det ena eller andra perspektivet inte skulle vara lösningen på problemet, vilket Pati (2014) även beskrev gällande att det krävs en växelverkan mellan både en nationell- och mänsklig säkerhet (statscentrerat- och individcentrerat perspektiv) för att motarbeta människohandel för sexuella ändamål.

Referenslista

Askola, Heli (2007) "Violence against Women, Trafficking and Migration in the European Union". *European Law Journal* 13:2, 204-217. Blackwell Publishing. doi:10.1111/j.1468-0386.2007.00364.x.

Bergström, G. & Boréus, K. (red.) (2018). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur

Bucken-Knapp, G., Karlsson Schaffer, J, & Persson Strömbäck, K (2012) "Security, Equality, and the Clash of Ideas: Sweden's Evolving Anti-Trafficking Policy". *Hum Rights Rev* 13, 167-185. Springer Science + Business Media. doi:10.1007/s12142-011-0214-y

Buzan, B., Waever O., & de Wilde, J (1998) *A New Framework for Analysis*. Lynne Rienner Publishers

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. & Wängnerud, L (red.) (2017) *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Nordstedts juridik

Europaparlamentet (2017) *Handel med människor: nästan 16 000 offer inom EU*. Hämtad 2020-11-24, från:<https://www.europarl.europa.eu/news/sv/headlines/society/20171012STO85932/human-trafficking-nearly-16-000-victims-in-the-eu>

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/36/EU, 5 april 2011: om förbyggande och om ersättande av rådets rambeslut 2002/629/RIF

Europarådet GRETA (2019) *9th General Report on Greta's activities*.

Eurostat Report (2014) *Trafficking in human beings*. Luxemburg: Publications Office of the European Union. doi:10.2785/512112

Friesendorf, C (2007) "Pathologies of Security Governance: Efforts Against Human Trafficking in Europe". *Security Dialogue* 38:3, 379-402. SAGE Publications. doi:10.1177/0967010607081518

Förenta nationerna (2004) *United Nations convention against transnational organized crime and the protocols*. Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime

Heber, A (2018) "Purity or danger? The establishment of sex trafficking as a social problem in Sweden". *European Journal of Criminology* 17:4, 420-440. SAGE Publications. doi:10.1177/1477370818794876

Krieg, S.H (2009) "Trafficking in Human Beings: The EU Approach between Border Control, Law Enforcement and Human rights". *European Law Journal* 15:2, 775-790. Blackwell Publishing. doi:10.1111/j.1468-0386.2009.00490.x.

Lobasz, J (2009) "Beyond Border Security: Feminist Approaches to Human Trafficking". *Security Studies* 18:2, 319-399. Taylor & Francis Group. doi: 10.1080/09636410902900020

Meyers, E (2000) "Theories of International Immigration Policy- A Comparative Analysis". *The International Migration Review* 34:4, 1245-1282 Sage Publications

Pati, R (2014) "Human Trafficking: An Issue of Human and National Security" *University of Miami National Security & Armed Conflict Law Review* 29:4, 29-42. University of Miami Law School Institutional Repository.

Poumokhtari, N (2015) "Global Human Trafficking Unmasked: A Feminist Rights-Based Approach. *Journal of Human Trafficking*, 1:2, 156-166. Taylor & Francis Group. doi:10.1080/23322705.2015.1000078

Regeringskansliet (2016) *Den svenska sexköpslagen har varit framgångsrik* Hämtad 29-01-21, från: <https://www.regeringen.se/artiklar/2016/10/den-svenska-sexkopslagen-har-varit-framgangsrik/>

Sveriges regerings handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål
(SKR.2007/08:167)

Tillgänglig: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/skrivelse/2008/07/skr.-200708167/>